

الطهارة والصلاة - بشتو

پاکو الے او دمانحہ احکام

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي

238

هاتف: ٤٢٣٤٤٦٦ ٠١٦. فاكس: ٤٢٣٤٤٧٧ ٠١٦

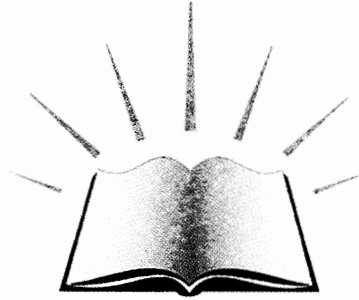

تعاوني الزلفي

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

پاکوالے اودمانعہ احکام

الطهارة والصلاة - بشتو

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد
ونوعية الجاليات بالزلفي

٠١٦٤٢٣٤٤٦٦

الطهارة والصلاة

أعدّه وترجمه للغة البشتو

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد و توعية الجاليات بالزلفي
الطبعة الأولى: ١٤٣٩/٨ هـ

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي (ح)

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي

الطهارة والصلاة- الزلفي، ١٤٣٩ هـ

ردمك: ١٠-٧-١٠٢٤٣-٨٢٤٣-٦٠٣-٩٧٨

(النص باللغة البشتو)

١- الطهارة (فقه إسلامي) ٢- الصلاة أ- العنوان

١٤٣٩/٦٣٥٦

ديوي ٥٢٥،٢

رقم الايداع: ١٤٣٩/٦٣٥٦

ردمك: ١٠-٧-١٠٢٤٣-٨٢٤٣-٦٠٣-٩٧٨

د طهارت مسائل

پاکوالے او پليتی

نجاست (پليتی، گندگی): هر هغه خيزته وائی چه د هغه نه ځان بچ ساتل او چه په کوم ځای ولگی دهغه وينځل په مسلمان لازم وی، که کپړے او بدن ته پليتی، ورسيری د هغه وينځل واجب دی، ترڅو پورے چه ظاهري اثر ئی ختم شوے نوی، او په نظر نه راځی . کچرته په زائله کيدلو کنبې مشقت وی لکه د حيض وينه نو که د وينځلو نه پس ئے هم اثر باقی وی څه حرج پکنبې نشته. که پليتی ظاهراً په نظر نه راځی بيا يو ځل وينځل هم کافی کيری.

کچرته زمکه گنده شی د هغه پاکوالے په اوبو اړولو سره، او يا اوجيدلو سره راځی، پدے شرط چه گندگی مائع (بهيدونکی) شکل کنبې وی، (لکه بول) او که جوته (وجود) لری نو بيا د هغه زائله کول لازمی دی.

پاکوالی حاصلولو او گندگی لرے کولو دپاره اوبه استعماليری، اوبه که د باران وی او که د درياب وغيره وي ددے مقصد دپاره استعماليری، او هغه اوبه هم استعمالول

جائز دی چه پاک خیز ورسره گد شی خو چه اوبه په خپل شکل باقی وی کچرته د پاک خیز د گډون سره د اوبو خپل شکل باقی پاته نشی د هغه استعمال د پاکوالی دپاره جائز ندی. او که د اوبو سره گنده خیز گد شی پداسی شان سره چه د اوبو خوند، رنگ او بوئی بدل کړی ددے استعمال د پاکوالی دپاره جائز ندے، او که خوند، رنگ او بوئی په خپل حال باقی وی، د هغه استعمال جائز دے، او دارنگه جوتپه اوبه هم استعمالولے شی، سیوا د سپی او د خنزیر د جوتپه نه ځکه هغه ناپاک (نجس) دی.

د گندگی قسمونه

گندگی په یو څو قسمه ده :

(۱) واړه بول او لوئی بول .

(ب) ودی: دا سپینه تینګه اوبه دی چه د واړه بولو نه مخکښې یا روستو د انسان د عورت نه خارجیري.

(ج) مذی: دا بهیدونکے سلیخناکے اوبه دی چه د خپلے بنځے سره د لوبو په وخت او یا د شهوت د راپورته کیدو په وخت کښې د انسان د عورت نه خارجیري.

(د) منی : هغه ماده ده چه په شهوت سره د بدن نه په توپ وهلو سره خارجيږي چه نجسه نده، البته که تازه وی وينځلی به شی، او که وچه وی نو گړول ئے مستحب دی.

(ذ) هغه څاروی چه د هغوی غوښه خوړلے شی د هغوی متيازے او غوشيان نجس ندی په نسبت سره هغه څاروو ته چه د هغوی غوښه نشی خوړلے، د هغوی متيازے او غوشيان نجس دی، که بدن یا جامے سره ولگی ددے وينځل او زائله کول ضروری دی .

(و) وینه د حیض (ماهواري بیماری) وی او که د نفاس (د بچی د پیدائش نه پس وینه) .

او مزی چه په کپړه ولگی د هغه دپاره د اوبو چرکاؤ هم کافی دے .

د گندگی بعض حکمونه :

(۱) کله چه انسان سره څه ولگی او پدے نه پوهيږي چه دا پاک دی او که پلټت د هغه په باره کښې تپوس کول لازم ندی، او نه ورباندے وينځل شته دے ځکه چه اصل په اشياؤ کښې پاکوالے دے.

(۲) کله چه انسان د مونخ نه فارغ شي او خپل بدن يا کپرو باندے څه گندگی ووينی چه مخکښې ورته علم نه وو او يا علم ورته وو ليکن هير شومے وی ترے نو غوره قول دا دے چه مونخ ئے صحيح دے. د يو انسان بدن يا کپره کښې چه د گندگۍ ځای ورک شي نو هغه باندے لتول لازم دی، او کوم ځای باندے ئے چه غالب گمان وی هغه ځای به وينځی ځکه چه گندگی معلومه جته لري، د هغه دپاره رنگ، خوند او بوئی وی، او کله چه د انسان غالب گمان په يو ځای هم رانشي نو تولے کپرے به وينځی.

د قضاء حاجت آداب :

(۱) بيت الخلاء ته د ورتللو په وخت کښې گسه خپه مخکښې کول او دا دعاء وئيل سنت دی : (بسم الله، اللهم إني أعوذ بك من الخبث والخبائث) شروع کوم په نوم د الله، آء الله! پناهی غواړم په تا باندے د نارينه او زنانه شيطانانونه، او د راوتلو په وخت کښې به ښی خپه مخکښې کړی او دا دعاء به وائي (غفرانك) بجنه غواړم ستانه. (۲) د ځان سره به هغه څيز بيت الخلاء ته نه داخلوی چه د الله

ذکر پکنہی لیکلے شوے وی مگر کہ د ضائع کیدلو یا د ورک کیدو یرہ وی بیاجائز ده د عذر د وجہ نہ.

(۳) د قضائے حاجت پہ وخت کنہی قبلے ته مخ کول او یا شا کول پہ صحراء کنہی جائز ندی پہ آبادی کنہی صرف شاگرخول جائز دی.

(۴) د ٲولو خلقو نہ عورت ٲٲول واجب دی، ٲدے کنہی سستی نہ ده ٲکار. د نارینہ عورت د نامہ نہ تر ٲنہو ٲورے دے او د زنانہ ٲول بدن عورت دے.

(۵) د وٲو بولو او یا د غٲو بولو نہ ځان ساتل ضروری دی چه بدن او کٲرے ته ونہ رسیٲری.

(۶) د قضائے حاجت نہ ٲس خٲل ځان پہ او بو یا کاغذ یا کانٲرو وغیرہ باندے ٲاکول لازم دی چه د گندگی څه اثر باقی ٲاتے نشی، او په چٲ لاس باندے صفائی کول ٲکار دی

اودس

بغیر د اودس او ٲاکوالی نہ مونخ نہ قبلیری. د ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ نہ روایت دے چه رسول اللہ ﷺ فرمائی دی: (لَا

يَقْبَلُ اللَّهُ صَلَاةَ أَحَدِكُمْ إِذَا أَحَدَتْ حَتَّى يَتَوَضَّأَ). متفق عليه. ترجمه: الله پاک مونخ نه قبلوی د یو تن ستاسوکه چه بے اودسه شی تردے پورے چه اودس وکړی. اودس کولوکبني د اندامونو د ترتیب او پرله پسے والی خیال ساتل ضروری دی. د اودس ډیر زیات فضائل دی، باید چه یو مسلمان د هغه نه خبر وی. لکه په حدیث د عثمان رضی الله عنه کبني راغلي: قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ تَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ الْوُضُوءِ خَرَجَتْ خَطَايَاهُ مِنْ جَسَدِهِ حَتَّى تَخْرُجَ مِنْ تَحْتِ أَظْفَارِهِ» (رواه مسلم : ۲۴۵). ترجمه: رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَرَمَائِي: چا چه اودس وکړو خائسته اودس، نو دده د بدن نه گناهونه معاف شي تردے پورے چه د نوکانو د لاندے گناهونه هم معاف شي) او دارنگه د عثمان رضی الله عنه نه دا هم روایت دے: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ أَتَمَّ الْوُضُوءَ كَمَا أَمَرَهُ اللَّهُ تَعَالَى فَالْصَّلَوَاتُ الْمَكْتُوبَاتُ كَفَّارَاتٌ لِمَا بَيْنَهُنَّ» (رواه مسلم). (چا چه د الله تعالی د حکم مطابق پوره اودس وکړو نو فرض مونخونه د دوي ترمينخ کړے شوي گناهونه ختموی)

د اوداسه طريقه

(۱) په زړه کبني به د اودس نیت کوی بغیر د تلفظ نه حکه چه نیت د زړه قصد او ارادے ته وائی بیا به بسم الله ووائی.

- (۲) بیا به لاسونه تر مړوندونو پورے درے کرتہ و وینځی.
- (۳) بیا به خوله کنبې درے کرتہ اوبه واچوی، او حرکت به ورکړی او پوزه کنبې به درے کرتہ اوبه واچوی، او پوزه به سونر کړی.
- (۴) بیا به لاسونه درے کرتہ و وینځی د گوتو د سرونونه تر څنګلو پورے، اول بنه لاس او بیا گس لاس.
- (۵) بیا به د ټول سر مسح وکړی، پدے شان چه په لمدو لاسونو سره به د اول دتندی د وینځتونه شروع کړی د آخر د سر پورے، او بیا به لاس راواپس کړی هغه ځای ته د کوم ځای نه ئے چه شروع کړے ده.
- (۶) بیا به یو ځل د غورونو مسح وکړی پدے شان چه په مسواکئ گوته به د غور دننه حصه او په کټه گوته به د غور بهرنئ حصه مسح کړی.
- (۷) بیا به خپه درے کرتہ و وینځی، د گوتو د سرونو نه تر پرکو پورے، اول بنه خپه او بیا گسه خپه.
- (۸) او بیا به دا دعاء ووائی:.. أشهد ان لا اله الا الله، وأشهد أن محمدا عبده ورسوله. ترجمه: زه گواهی کوم چه نشته حقدار

د بندگی سیوا د یو الله نه او گواهی کوم چه محمد ﷺ د الله تعالی بنده او رسول دے. عن عمر بن الخطاب رضی الله عنه قال قال رسول الله ﷺ: «ما منکم من أحد یتوضأ فیبلغ - أو فیسیغ - الوضوء ثم یقول أشهد أن لا إله إلا الله وأن محمداً عبد الله ورسوله إلا فتحت له أبواب الجنة الثمانية یدخل من أيها شاء» رواه مسلم ۲۳۴. ترجمه: عمر خوی د خطاب رضی الله عنه فرمائی: چه رسول الله ﷺ فرمائی دی: «نشته یو تن چه پوره اودس وکری او بیا دا ووائی: زه گواهی کوم چه نشته دے حقدار د بندگی سیوا د یو الله نه او محمد صلی الله علیه وسلم د الله بنده اورسول دے مگر د هغه دپاره د جنت اته وارہ دروازے پرانستلے کیری، وداخل دے شی په کومه دروازه ئے چه خونبه شی .

موزو باندے مسح

دا د اسلام آسانتیا او دالله تعالی د مهربانی حصه ده چه په موزو باندے مسح کول ئے جائز کری دی، او عملاً د نبی کریم ﷺ نه ثابته ده. د عمرو بن أمیة رضی الله عنه نه روایت دے، هغه فرمائی: «رأيت النبي ﷺ بمسح على عمامته وحقه»، رواه البخاری: ۲۰۵. ترجمه: ما ولیدلو نبی کریم ﷺ چه

په پټکي او موزو باندے ئے مسح کوله. بل روایت کښې مغیره بن شعبه رضی الله عنه فرمائی: **قَالَ بَيْنَا أَنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ ذَاتَ لَيْلَةٍ إِذْ نَزَلَ فَقَضَى حَاجَتَهُ ثُمَّ جَاءَ فَصَبَّتْ عَلَيْهِ مِنْ إِدَاوَةٍ كَانَتْ مَعِيَ فَتَوَضَّأَ وَمَسَحَ عَلَى خَفِيهِ**، (متفق علیه). ترجمه: یوشپه زه د رسول الله ﷺ سره ووم چه هغه کوز شو نو قضائے حاجت ئے وکړو بیا راغے نو زما سره یو لوبے وو هغے کښې اوبه وے، ما هغه ته اوبه واچولے نو د هغے نه ئے اودس وکړو، او په موزو باندے ئے مسح وکړه.

موزو باندے د مسح دپاره څه شرطونه دی:

* داودس په حالت کښې به موزے اچولے شوی وی.

* د مسح طریقه داده چه لوند لاس به د خپو دپاسه رانښکله شی د گوتو سرونو نه به ئے بره پوندی ته راکاري، د خپو لاندے حصه به نه مسح کوی.

* په حالت د اقامت کښې د مسح موده یوه ورځ او یوه شپه ده

* او د مسافر دپاره د مسح موده درے ورځے او درے شپه ده. چه د مسحی موده ختم شی نو مسحه هم ختمه شی. * دغه رنگه د موزو په ویستلو سره هم مسح ختمه شی. * او د غسل

د واجب کیدو سره هم مسح باطله شی ځکه چه دغسل دپاره موزے و دستل لازم دی .

اودس ماتونکی څیزونه :

(۱) د انسان د مخکښې او روستو دواړو لارونه چه څه خارج شي، مثلاً هواء، لوتی یا واره بول، نطفه، مذی، ودی او وینه وغیره.

(۲) خوب

(۳) د اوبن د غوښې په خوراک سره. لکه چه په صحیح حدیث کښې راغلی دی.

(۴) بے هوشی راشی، یا عقل زائله شی .

غسل :

په خپل ټول بدن باندے د طهارت په نیت اوبو اچولو ته غسل وائی. په غسل کښې ټول بدن وینځل او خوله او پوزه کښې اوبه اچول ضروری دی. (د غسل طریقه : اول به خپله شرمگاه وینځی او د بدن په کومه حصه چه گندگی لگیدلی وی هغه به وینځی بیا به دواړه لاسونه په زمکه یا بل شي

باندے راخکاری، بیا به اودس وکری پشان د اودس د مانخه البته خپے که اوس وینځي او که روستوئی وینځي دواړه صحیح دي. بیا به درے لپے په خپل سر واچوی، او گوتے به په ویختو کنبې وړدخلي کړی چه ټول سر پوره طریقے سره لوند شی بیا به د بدن په بني او گس طرف باندے اوبه واچوی او ټول بدن به ووینځي او آخر کنبې د خپل ځای نه یو طرفته شی او خپے به ووینځي. (صحیح بخاری ۲۶۰، ۲۵۶))

د پنځو څیزونو د وجه نه غسل واجبیری :

اول: نارینه وی او که زنانه، په ویخه وی او که په حالت د خوب کنبې چه د بدن نه نطفه په خوند او ټوپ وهلو سره خارجه شی، په داسے حالت کنبې غسل واجب شی. البته که نطفه بغیر د شهوت نه خارج شی لکه د بیماری د وجے نه یا د سختے یخنی د وجے نه نو غسل نه واجبیری. دغه رنگه که خوب کنبې د بنده احتلام وشي، خوب ورته یاد وی لیکن د نطفے څه اثر نه وی بیا هم غسل واجب ندے، او که کپرو باندے د نطفے اثرات وی نو که خوب ورته یاد هم نوی بیا هم غسل واجب دے .

دویم: د نارینه او زنانه شرمگاہ د یوبل سره یو ځای شی
یعنی د نارینه د شرمگاہ اوله حصه د زنانه په شرمگاہ کښې
پناه شی که نطفه خارجه هم نشی نو هم غسل واجب شو.

دریم: د حیض یا د نفاس موده چه ختمه شی غسل واجب دے.

څلورم: مرگ، ځکه چه مړی لره غسل ورکول واجب دی.

پنځم: کله چه کافر مسلمان شی نو غسل ورباندے واجب
وی.

حالت د جنابت (غټے نا پاکئ) کښې کوم کارونه کول

حرام دی

(۱) مونځ کول

(۲) طواف کول

(۳) قرآن کریم مسح کول بغیر د پردے نه، دارنگه د قرآن
کریم لوستل که په اوجت آواز باندے وی او که په ښکته
آواز باندے، د مصحف نه وی او که د حفظ نه، د جنب
انسان دپاره جائز ندی.

(۴) مسجد کنبې د ډیر وخت دپاره پاتے کیدل په حالت د جنابت کنبې جائز ندی مگر صرف په مسجد ورتیریدل جائز دی، او خامخا پکنبې که پاتے کیري، نو اودس دے وکړی پدے سره به دغه ناپاکي کنبې څه کمه راشي.

تیمم :

تیمم په حالت د سفر او حالت د اقامت دواړو کنبې جائز دے. دا د اودس او غسل بدل دے، خو پدے شرط چه د لاندینو اسبابو نه یو سبب موجود شی :

(۱) کله چه اوبه بالکل نوی یا وی خود ضرورت نه کمه وی لیکن اول به د اوبو تلاش کوی د خپل وس مناسب، د نشتوالی په صورت کنبې به تیمم وهی، او کچرته اوبه نزدے وی لکن د هغه په طلب کي یا د هغه په استعمال کي د خپل مال یا جان د ضائع کیدو خطر ه وی بیا هم تیمم وهله شی.

(۲) کله چه د اودس په بعضو اندامونو کنبې زخم وی هغه به اوبو باندے وینځلے شی. کچرته وینځلو کنبې تکلیف وی بیا به لاس لوند کړی، او مسحه به پرے وکړی، او کچرته مسحه کنبې هم ضرر وی، بیا به نور اندامونه ووینځی، او ددغه زخمی اندام دپاره به تیمم ووهی.

(۳) موسم یا اوبہ دومرہ حدہ پورے یخے وی چہ د اندامونو د شل (فالج) کیدو یا د بل خہ ضرر خطرہ وی بیا ہم تیمم کول جائز دی.

(۴) کچرتہ اوبہ موجودے وی لیکن صرف د خبنگلو دپارہ کافی کیری بیا بہ ہم تیمم کولے شی.

د تیمم طریقہ

زپہ کنبی بہ نیت بغیر د تلفظ د ژبے نہ وکری، بیا بہ پہ دوارو لاسونو زمکے لره یو گوزار ورکری او پہ مخ بہ ئے یو خل رابنگاری اوبیا بہ پہ گس لاس د بنی لاس د مپوند ظاهر طرف مسحہ کری او پہ بنی لاس بہ د گس لاس د مپوند ظاهر طرف مسحہ کری. پہ کومو خیزونو چہ اودس ماتیری پہ هغے تیمم ہم ماتیری، او ددے نہ علاوہ کچرتہ اوبہ د مونخ کولونه مخکنبی پیدا شوے یا د اوبو پہ استعمال باندے قادر شو، کہ د مونخ پہ دوران کنبی ہم داسے ورت جور شو بیا ہم تیمم مات شو، او کچرتہ د مونخ نہ فارغ شوے وی او اوبہ پیدا شوے بیا ورباندے اعاده د مونخ نشته دے.

حیض او نفاس

حیض: دا هغه وینه ده چه د زنانه د رحم نه په حالت د روغوالی کنبې خارجېږی، نه د بچی د پیدا کیدو د وجے نه او نه د مرض د وجے نه په یو څو معلومو ورځو کنبې چه تور رنگ او بد بوئی والا وی.

نفاس: دا هغه وینه ده چه د زنانه د رحم نه د بچی د پیدائش نه روستو خارجېږی. په حالت د حیض او نفاس کنبې زنانه دپاره مونځ کول او روژه نیول جائز نه دی. عائشه رضی الله عنها فرمائی: «قال رسول الله صلی الله علیه وسلم: فَإِذَا أَقْبَلَتْ حَيْضَتُكَ فَدَعِي الصَّلَاةَ، وَإِذَا أَدْبَرَتْ فَاغْسِلِي عَنْكَ الدَّمَ ثُمَّ صَلِّيْ». متفق علیه. ۳۳۳.۳۳۱ ترجمه: رسول الله ﷺ فرمائی دی: کله چه حیض راشی مونځ مه کوه، او کله چه ختم شی نو وینه د ځان نه ووینځه (غسل وکړه) او مونځ شروع کړه. د مونځونو قضا ورباندے نشته، او د فرضی روژے څومره چه په حالت د حیض یا نفاس کنبې خوړلے وی دهغی قضاء به پوره کوی، د حائضے زنانه دپاره د بیت الله طواف کول جائز ندی، او د خاوند دپاره د خپلے حائضے ښځے سره نزدیکت حرام دے، او د جماع نه غیر ترے هر قسمه فائده اغستلے شی لکه

خکلول وغیرہ، او د حائضے دپارہ د قرآن کریم مسحہ کول
 ہم جائز ندی. د حائضے زنانہ وینہ چه کله هم بنده شی،
 غسل به کوی، غسل کول ورباندے واجب دی، او هغه
 کارونه چه مخکبني ورله حرام وو نو د غسل نه پس ورله
 جائز شی. د مونخ وخت داخل شو او یوے زنانہ مونخ ندے
 ادا کړی، او مرض ورباندے راغلی، د پاکوالی نه پس به
 ددغه مونخ قضاء کوی، کچرته د مونخ د وخت د ختمیدو نه
 مخکبني زنانہ پاکه شوه دغه مونخ ورباندے هم فرض دے،
 اگرکه د یو رکعت وخت ولے نوی میلاؤ شوے، او غوره داده
 چه کوم مونخونه شرعاً جمع کول (جمع بین الصلاتین) جائز
 وی، هغه دے ورسره هم وکړی لکه د نمر ډوب کیدونه
 مخکبني پاکه شوله، د مازیگر مونخ ورباندے فرض دے، نو
 د ماسپخین مونخ قضاء دے ورسره هم وکړی. دویم مثال د
 نیمے شپے نه مخکبني پاکه شی، نو د ماسخوتن مونخ
 ورباندے فرض دے نو د مانبنام مونخ دے ورسره هم وکړی،
 دا غوره عمل دی.

د مانئخہ احکام

مونخ د اسلام د ارکانو نه دویم رکن دے، هر بالغ عاقل مسلمان

باندے فرض دے، د بلوغ اندازہ یا پنخلس کالہ عمر دے، یا د نامہ نہ لاندے وینختہ راختل دی، او یا پہ خوب کنبی احتلام کیدل یعنی د نطفے وتل دی، او د زنانہ دپارہ د حیض راتلل دی، پدے علامو کنبی چہ یوہ علامہ موجودہ شی، دغہ انسان بالغ حسابیری، او پہ احکامو باندے مکلف (پابند) دے. د مونخ د فرضیت نہ انکار کونکے پہ اجماع د امت سرہ کافر دے، او د سستی او ناراستی د وجے نہ مونخ پرینبودنکے یہ اجماع د صحابہ کرامو سرہ کافر دے، د قیامت پہ ورخ بہ د تولو نہ اول حساب کتاب د مانخہ پہ بارہ کنبی کیری. اللہ پاک فرمائی: «إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا» [النساء ۱۰۳] ترجمہ: یقیناً مؤمنانو باندے مونخ پہ مقرر وخت کنبی فرض شویدے. د عبد اللہ بن عمر رضی اللہ عنہ نہ روایت دے، یقیناً نبی کریم ﷺ فرمائیلی دی: «بني الإسلام على خمس شهادة أن لا إله إلا الله ، وأنَّ محمدًا رسولُ الله ، وإقام الصلاة ، وإيتاء الزكاة والحج ، وصوم رمضان» متفق عليه : ۸۱۶ . ترجمہ : د اسلام پنخہ بناء گانے دی : (۱) د لا اله الا الله گواہی کول. (۲) د مونخ پابندی کول (۳) زکوٰۃ ورکول (۴) حج اداء کول (۵) د رمضان روژے نیول. جابر بن عبد اللہ

رضي الله عنه فرمائي: چه ما د رسول الله ﷺ نه اوريدلى دى
 :«يقول: إِنَّ بَيْنَ الرَّجُلِ وَبَيْنَ الشَّرْكِ وَالْكَفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ» [رواه مسلم
 : ۲۵۶] ترجمه: بے شكه د بندہ اود شرک او كفر ترمينخ فرق
 د مانئخه پرينسودل دى.

د مانئخه پابندى او د هغے فضائل

ابو هريره رضي الله عنه فرمائي: چه رسول الله ﷺ فرمائيلى
 دى: « من تطهر في بيته ثم مشى إلى بيت من بيوت الله ليقتضي فريضة
 من فرائض الله كانت خطواته إحداهما تحط خطيئة والأخرى ترفع درجة »
 رواه مسلم ۶۶۶. ترجمه: چا چه خپل کور کنبې صحيح
 طريقے سره اودس وکړو، بيا يو کور د کورونو د الله تعالي ته
 روان شو، د يو فرض مونخ د ادا کولو دپاره په يو قدم باندے
 به ئے گناه معاف کيږي، او په بل قدم باندے درجه اوچته
 کيږي. عن أبي هريرة أن رسول الله ﷺ قال « أَلَا أَدُلُّكُمْ عَلَى مَا يَمْحُو
 اللَّهُ بِهِ الْخَطَايَا وَيَرْفَعُ بِهِ الدَّرَجَاتِ ». قَالُوا بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ. قَالَ «
 إِسْبَاغُ الوُضوءِ عَلَى الْمَكَارِهِ وَكثْرَةُ الخُطَا إِلَى الْمَسَاجِدِ وَانتِظَارُ الصَّلَاةِ
 بَعْدَ الصَّلَاةِ فَذَلِكَ الرِّبَاطُ » مسلم ۲۵۱. ترجمه: د ابوهريره رضي
 الله عنه نه نقل دى چه رسول الله ﷺ فرمائيلى دى: زه تاسو
 ته داسے کار اونه بنايم چه د هغے د وجے نه الله پاک

گناھونہ ختموی، او درجات اُوچتوی؟ صحابہ کرامو رضوان اللہ علیہم اجمعین وفرمائیل: ضرور اے د اللہ رسوله!۔ وے فرمائیل: صحیح اودس کول سرہ د تکلیفونو نہ، او ډیر قدمونه جوماتونو ته اغستل، او د یو مانخہ نہ پس د بل مانخہ پورے انتظار کول، دا مقام د (رباط) د اللہ په لار کنبی خوکیداری ده، (دجھاد دپاره هر وخت په اسلامی سرحداتو باندے تیار وسیدلو ته رباط وائی)، دغه رنگه رسول اللہ ﷺ په بله موقع فرمائیلی دی: «مَنْ غَدَا إِلَى الْمَسْجِدِ وَرَاحَ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُ نُزُلًا مِنْ الْجَنَّةِ كُلَّمَا غَدَا ، أَوْ رَاحَ» متفق علیہ۔ ترجمہ: خوک چه سهار وخت کنبی یاد ماښام وخت کنبی جومات ته لارشی، اللہ پاک دهغه دپاره په جنت کنبی میلستوب تیاروی کله چه هم سهاراوماښام ځی۔

د مانخه په باره کنبی بعض ضروری خبرے:

(۱) سرو باندے په جومات کنبی د جمعے سره مونخ کول واجب دی۔ رسول اللہ ﷺ فرمائیلی دی: «لَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ أَمُرَ بِالصَّلَاةِ فَتُقَامَ ثُمَّ أُخَالَفَ إِلَى مَنَازِلِ قَوْمٍ لَا يَشْهَدُونَ الصَّلَاةَ فَأَحْرَقَ عَلَيْهِمْ» متفق علیہ ۲۴۲۰:۶۵۱۔ ترجمہ: یقیناً ما دا کلکه اراده کری وه چه حکم وکرم په

مانځه باندے چه جماعت ودريږي بيا زه لار شم د هغه چا کورونو ته چه زمونږ سره مونځ ته نه حاضريري نو د هغوی کورونه وسيزم.

(۲) د مسلمان دپاره ضروري دی چه په اطمینان او وقار سره وختي جومات ته راشی.

(۳) مسنون طريقه داده چه جومات ته د ورداخلیدو په وخت کښې اول ښې خپه مخکښې کړی، او دا دعاء ووائی : «اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ» اے الله ! د رحمت دروازے زما دپاره کولاوے کړه. او بيا گسه خپه .

(۴) مسنون طريقه داده چه دوه رکعات په مسجد کښې مخکښې د کیناستلونه وکړے شی . د ابو قتاده رضی الله عنه نه روایت دے چه رسول الله ﷺ فرمائیلی دی : «إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمْ الْمَسْجِدَ فَلْيَرْكِعْ رَكَعَتَيْنِ قَبْلَ أَنْ يَجْلِسَ» متفق علیه. ترجمه: کله چه یوتن په تاسو کښې جومات ته ورننوځی د کیناستلونه مخکښې دے دوه رکعات مونځ وکړی .

(۵) د خپل عورت پټول په مانځه کښې واجب دی . د سړی عورت د نامه نه تر پنډو پورے دے او د زناڼه ټول بدن عورت دے، صرف په مانځه کښې به مخ نه پټوی .

(۶) قبلے تہ مخ کول واجب دی، د مونخ د قبلیدلو دپارہ دا اہم شرط دے مگر کہ خہ مجبوری وی د مرض وغیرہ بیا عذر دے، او حالت د سفر کنبی پہ سورلی باندے کہ صرف نفلی مونخ کنبی د قبلے نہ مخ واوری بیا ہم مونخ صحیح دے۔

(۷) پہ خپل وخت باندے مونخ ادا کول پکار دی، د وخت نہ مخکنبی مونخ نہ کیری، او د وخت نہ روستو کول ئے حرام دی۔

(۸) د مونخ دپارہ وختی تلل، اول صف کنبی کیناستل، او د مونخ انتظار کول تولو کارونو کنبی ډیر لوئی ثواب لری۔

د ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ نہ روایت دے چہ رسول اللہ ﷺ فرمائیلی دی: «لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي النِّدَاءِ وَالصَّفِّ الْأَوَّلِ ثُمَّ لَمْ يَجِدُوا إِلَّا أَنْ يَسْتَهْمُوا عَلَيْهِ لَاسْتَهْمُوا وَلَوْ يَعْلَمُونَ مَا فِي التَّهْجِيرِ [أَيِ الْتَبْكِيرِ] لَاسْتَبَقُوا إِلَيْهِ.....» (الحديث) متفق عليه. ترجمہ: گچرتہ خلقو تہ پتہ ولکی چہ اذان کولو کنبی او اولنی صف کنبی خومرہ اجر او ثواب دے، نو یو بل سرہ بہ ئے پہ ہغے باندے خسری اچولی وے، او کہ دوی تہ پتہ لکیدلے وے چہ وختی جومات تہ راتللو کنبی خومرہ اجر دے، نو د یو بل نہ

به په منډه باندې دیته مخکښې شوی وی . بل ځای کښې د
 نبی کریم ﷺ نه نقل دی : «لَا يَزَالُ أَحَدُكُمْ فِي صَلَاةٍ مَا دَامَتْ
 الصَّلَاةُ تَحْبِسُهُ.....الحديث) متفق عليه.ترجمه:یوتن ستاسو نه تر
 هغه وخت پورے په مانځه کښې حسابیږی ترڅو چه مونځ
 تاسو ایسار کړے وی

د مانځه وختونه

*د ماسپڅین د مانځه وخت د نمر د زوال نه (یعنی کله چه
 نمر د آسمان د مینځ نه مغرب طرفته مائله شی) تردے چه د
 هر څیز سورے د هغه مثل ته ورسیري.*د مازیگر د مونځ
 وخت چه د هر څیز سورے د هغه یو مثل ته ورسیري نه
 شروع کیږي تر د نمر پریوتو پورے .

*د ماښام د مانځه وخت د نمر د پریوتو نه تر شفق پریوتو
 پورے وی . (شفق هغه سرخی د آسمان ته وائی چه په کنارو
 کښې مغرب طرفته خکاره کیږي)*د ماسخوتن د مانځه
 وخت د شفق د پریوتونه تر نیمه شپے پورے دے.*د سهار
 د مانځه وخت د صباء د راختو نه تر نمر راختو پورے دے .

هغه ځایونه چه مونخ کول پکښي جائز ندى :

(۱) مقبره : د نبی کریم ﷺ ددے وینا د وجے نه چه : «الأرض کُلُّهَا مَسْجِدٌ إِلَّا الْحَمَامَ وَالْمَقْبَرَةَ». رواه الخمسة. ترجمه: په ټوله زمکه باندے مونخ کول جائز دی مگر حمام (غسل خانه) او مقبره کښي جائز نده. البته د جنازے مونخ په مقبره کښي جائز ده .

(۲) قبر ته مخامخ مونخ کول جائز ندى . د ابو مرثد غنوی رضی الله عنه نه روایت ده، هغه وائی چه ما د رسول الله ﷺ نه اوریدلی دی : «لَا تُصَلُّوا إِلَى الْقُبُورِ وَلَا تَجْلِسُوا عَلَيْهَا». رواه مسلم : ۲۲۹۵. ترجمه: د قبرونو طرفته مونخ مه کوئ او مه قبرونو باندے د پاسه کینی .

(۳) د اوبسانو په غوژل (پنڅاری) کښي د مانخه نه منع راغله ده لکه څرنګه چه په ګنده ځایونو کښي مونخ کول جائز ندى .

د مانخه طریقه

د مونخ شروع کولو په وخت کښي به نیت وکړی، نیت په هر عبادت کښي لازمی حصه ده، نیت د زړه عمل ده، په ژبه باندے ووئیلو ته حاجت نشته،

د مانئخہ طریقہ پہ لاندے ډول ده :

(۱) مونخ کونکے به خپل ټول بدن قبلے ته مخامخ کړی، نه به د قبلے نه بدن اړوی او نه به خټ اړوی.

(۲) د تکبیر تحریمه دپاره به الله اکبر ووائی، ددے سره به خپل دواړه لاسونه تر غوړونو یا تر اُوگو پورے اوچت کړی .

(۳) بیا به د نبی لاس ورغوی د گس لاس په شا باندے کیردی، او د سینے د پاسه به ئے کیردی.

(۴) بیا به دا دعا ووائی : «الْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا طَيِّبًا مُّبَارَكًا فِيهِ» (مسلم)

ترجمه : ټول صفتونه د الله دپاره دی ډیر زیات پاکیزه او مبارک صفتونه . او یا دے دا دعاء ووائی : سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ تَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ». رواه ابو داود والترمذی:

۷۷۵، ۲۴۲. ترجمه: اے الله! پاکي ده تالره سره د حمد ستانه او برکتونو والا دے نوم ستا، او اوچت دے مقام ستا، او ستا نه

علاوه حقدار د بندگي نشته دے . ددے نه علاوه چه د استفتاح دپاره کومے نورے دعاگانے نقل دی هغه هم وئیلے

شی، غوره داده چه یوه دعاء باندے همیشوالے ونکړے شی، ځکه د مختلفو دعاگانو سره د زړه خشوع پیدا کیري .

(۵) بیا به تعوذ و غواپی یعنی : **أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ**. (پناھی غوارم پہ اللہ سرہ د شیطان رتلے شوی نہ)

(۶) **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ**. (شروع کوم پہ مدد دنوم د اللہ چہ بی حدہ مروبان او ہمیشہ رحم کونکی دی)

بیا به سورة فاتحه شروع کری :

(۱) **الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ** (۲) **الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** (۳) **مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ** (۴) **إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ** (۵) **اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ** (۶) **صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ** (۷) آمین. (۱) تول صفتونه د اولوہیت خاص اللہ لره دی چہ پالونکی د مخلوقاتو دی (۲) بی حدہ مهروبان او ہمیشہ رحم کونکی دی (۳) اختیار مند، واکدار، دورخی د جزاء دی (۴) خاص ته لره بندگی کوو امے اللہ او خاص ستانہ مدد غوارو (۵) کلک کری مونر پہ لاره نیغہ، سیدہ، باندے (۶) لار دھغہ کسانو چہ نعمت کریدے تاپہ هغوی باندے نہ دی هغہ کسان چہ غضب کرے شومے دے پہ هغوی باندی او نہ دی بے لارے (۷) ایے اللہ زما د ادعاء قبولہ کری

(۷) ددے نہ پس بہ د قرآن کریم خہ حصہ تلاوت کپری کومہ چہ ورته آسانہ وی .

(۸) بیا بہ دواپہ لاسونہ تر اُوگو پورے اُوچت کپری، اللہ اکبر بہ ووائی، رکوع تہ بہ بنکتہ شی، پہ رکوع کنہی بہ خپل دواپہ لاسونو بانڈے پنڈی مضبوطے ونیسی، او دا ذکر بہ ووائی : (سَبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ) (پاکي ده رب زما لره چه ډير لوی دی) سنت طریقہ خو دا ده چه درے کرتہ ووئیلے شی لیکن زیات وئیل ہم جائز دی، او یو کرت ہم جائز دی .

(۹) بیا بہ سر اُوچت کپری، او دا دعاء بہ ووائی (سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمَدَهُ). (قبلوي الله شوک چه دهغه حمد وکپری) که امام وی او که منفرد وی، او لاسونہ بہ تر اُوپرو پورے اُوچت کپری کلہ چه د رکوع نہ پورته کیری . دا دعاء بہ ووائی : (رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ). (اے زمونږه ربه خاص ستا دپاره ټول حمدونه دی)

(۹) او یا دی دا دعاء په ولاپه ووائی: (رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مَبْرُوكًا فِيهِ) اے زمونږه ربه، ستا دپاره ټول صفتونه دی بے شماره پاک صفتونه چه برکت پکښی اچولے شوے وے

(۱۰) او یا دی دا دعاء په ولاپه ووائی : (اللَّهُمَّ رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ مِلءَ السَّمَاوَاتِ وَمِلءَ الْأَرْضِ وَمِلءَ مَا بَيْنَهُمَا وَمِلءَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدَ).

رواه مسلم : ۷۷۱ اے اللہ، زمونږه ربه ، ستا دپاره هر قسمه صفتونه دی .دومره چه آسمان تری ډک شی . او زمکه تری ډکه شی او هغه چه ددی دوارو مینخ کښی دی او ددی نه پس هر هغه څه ډک شی چه ته ءوغواری

(۱۱) بیا به اوله سجده وکړی، الله اکبر به ووائی .په اوو اندامونو به سجده کوی، تندے .پوزه، دوه لاسونه(ورغوی)، ، دوه زنگونه او د قدمونو سرونه. او په سجده کښې به څنکله د اړخونو نه لری ساتی، او د ښپو گوټې به قبلے طرفته متوجه کوی، او دا به وائی (سبحان ربی الاعلی) پاکي ده ځما رب لره چه ډیر اوچت دی ،

سنت دادی چه درے ځل ءے ووائی مگر ډیر وئیل هم جائز دی، او یو ځل وئیل هم جائز دی، لیکن مستحب داده چه ډیرے دعاگانے پکښې وکړے شی ځکه چه دا د دعاگانو د قبلیدو ځای دے .

(۱۲) بیا به د سجده نه سر پورته کړی، او الله اکبر به ووائی، او د دوو سجده مینخ کښې به په گسه خپه کینی ، او ښی خپه به ودروی، او خپل ښے لاس به په ښي پتون او گس

لاس په گس پتون باندے کیریدی، او د ناستے حالت کنبې به دا دعاء ووائی: (رب اغفر لی، رب اغفر لی)، اے الله ماته بخنه وکړی اے الله ماته بخنه وکړی

(۱۳) بیا به دویمه سجده وکړی د مخکنبې پشان.

(۱۴) بیا به د سجده نه پاسی، الله اکبر به ووائی، او برابر به ودریری.

(۱۵) دویم رکعت به د اول پشان ادا کړی په قول او فعل دواړو کنبې، مگر دعا د استفتاح او تعوذ به پکنبې نه وائی، او د دویمه سجده نه پس به کینی لکه څنګه چه د سجدو په مینخ کنبې کیناستلو. دنبه لاس گوتی به راغونډی کړی او غټه گوته او مینخنی گوته به سره وتړی، او د تشهد په گوته (مسواکه گوته) به اشاره کوی،

د تشهد الفاظ دادی: (اَلتَّحِيَّاتُ لِلّٰهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ)، رواه البخاری: (۸۳۱) (ټول عبادتونه د الله دپاره دی بدنی عبادتونه مالی عبادتونه اے نبی ﷺ په تادی سلام او دالله رحمت او

برکت وی، او سلام دی وی په مونږه او دالله په نیکانو بندگان باندی، زه گواهی کوم چه دالله نه سوا بل د عبادت لائق نشته او گواهی کوم چه محمد ﷺ د الله تعالی بنده او رسول دی.)

ددے نه علاوه نور الفاظ د تشهد هم نقل دی. ددے نه بعد کچرته درے رکعاته کوی لکه د ماښام مونځ، یا خلور رکعاته کوی لکه د ماسپخین او ما زیگر او ماسخوتن، نو الله اکبر به ووائی او لاسونه به اوجت کړی یعنی رفع الیدین به وکړی، او د مخکښې پشان به باقی مونځ پوره کړی مگر صرف سورة الفاتحه به لولی په ولاړه باندے، او په آخری رکعت کښې د دویمے سجده نه بعد به په تشهد باندے کینی، تشهد او درود ابراهیمی به ولولی :

(اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ ، وَعَلٰی آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰی اِبْرَاهِيْمَ ،
وَعَلٰی آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰی مُحَمَّدٍ ، وَعَلٰی آلِ مُحَمَّدٍ
كَمَا بَارَكْتَ عَلٰی اِبْرَاهِيْمَ ، وَعَلٰی آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ) اے الله
رحمت نازل کړې په محمد ﷺ او په کورنی د محمد ﷺ باندی
خرنگه چه تا رحمت نازل کړی دی په ابراهیم علیه السلام

او پہ کورنی د ابراهیم علیہ السلام باندی، یقینا تا ستائلی شوے ئے او لویئ شان والا ئے

اے اللہ برکت نازل کړی په محمد ﷺ باندی او په کورنی د محمد ﷺ باندی څرنگه چه تا برکت نازل کړی دی په ابراهیم علیہ السلام او په کورنی د ابراهیم باندی، یقینا تا ستائلی شوے ئے او لویئ شان والا ئے

د دے نه بعد به دعاء وغواړی کومه ئے چه خوبه شی، او مسنون دعاء دا ده: (اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَمِنْ عَذَابِ النَّارِ وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ).

ترجمه: اے اللہ! زه پناهی غواړم په تا باندے د قبر د عذاب نه، او د عذاب د اور نه، او د ژوند د فتنے نه او د مرگ د فتنے نه او پناهی غواړم د فتنے د مسیح الدجال نه. او داسے نورے دعاگانے.

(۱۶) بیا به بنی طرفته سلام وگرځی، السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته به ووائی، او بیا به گس طرفته دغه رنگه سلام وگرځوی.

(۱۷) مسنون طریقہ پہ آخری تشہد د ماسپخین، مازیگر، ماہنام او ماسخوتن مونخ کنبی دا دہ چہ مونخ. کونکے پہ تورک سرہ کینی، یعنی بنے قدم ودروی او گس قدم د بنی پنہی د لاندے راوباسی، او گس کوناتے بہ پہ زمکہ ولگوی او لاسونہ بہ د مخکنبی پشان کیردی.

د مانئخہ نہ پس اذکار:

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمَنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ. رواه مسلم : (۵۹۱) ترجمہ: بخنہ غوارم د اللہ نہ. بخنہ غوارم د اللہ نہ. بخنہ غوارم د اللہ نہ. اے اللہ! ستا ذات سلامتیا والا دے، او سلامتیا ستا دطرفنہ دہ، تہ ڊیر برکتونو والا ئے اے ذوالجلال والا کرام ذاتہ. (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلِهِ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ ، وَلَا مَعْطِي لِمَا مَنَعْتَ ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ) متفق عليه. ترجمہ: نشتہ حقدار د بندگی سیوا د اللہ پاک نہ ایکی یو دے، شریک ورسرہ نشتہ، ہغہ دپارہ بادشاہی دہ، او د ہغہ دپارہ تولے ستائینے دی، پہ ہر خہ قدرت لرونکی دی. اے اللہ! نشتہ منع کونکے د ہغہ خہ چہ تہ ئے ورکوے، او نشتہ دے ورکونکے د ہغہ خہ چہ تہ ئے منع

کوے او فائده نشی و رکولے ستا په مقابله کنبې مالدار ته
 مالداري دهغه. (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ
 وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا نَعْبُدُ
 إِلَّا إِيَّاهُ لَهُ النِّعْمَةُ وَلَهُ الْفَضْلُ وَلَهُ الثَّنَاءُ الْحَسَنُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ
 الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ) رواه مسلم: ۵۹۵) نشته حقدار د بندگۍ
 سیوا د الله پاک نه ایکی یو دے، شریک ورسره نشته، هغه
 دپاره بادشاهی ده، او د هغه دپاره ټولے ستائینے دی، په هر
 څه قدرت لرونکی دی، نشته د گناه نه اړونکی او د نیکی
 توفیق وړکونکی مگر صرف یو الله دی ، نشته حقدار د
 بندگۍ سیوا د الله پاک نه ، مونږ بندگی نکوو مگر صرف د
 دغه الله ، د هغه پاره نعمتونه او فضل دی او د هغه دپاره
 ټولے خائسته ستائینے دی، نشته حقدار د بندگۍ سیوا د الله
 پاک نه، مونږه هغه دپاره خپله بندگی خاص کونکی یو
 ږاگر که کافران ؤ بد گنږی، ددے نه پس (سبحان الله)
 (۳۳) درے دیرش کرته (الحمد لله) (۳۳) درے دیرش (الله
 اکبر) (۳۳) درے دیرش کرته وائی، او د سلو (۱۰۰) پوره کولو
 دپاره به دا دعاء اوئی: (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ
 وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ) رواه مسلم: ۵۹۷. نشته حقدار

د بندگئی سیوا د الله پاک نه ایکی یو دے، شریک ورسره نشته، هغه دپاره بادشاهی ده، او د هغه دپاره تولے ستائینے دی، په هر څه قدرت لرونکی دی، او آیه الکرسی به ولولی او قل هو الله احد او قل اعوذ برب الفلق او قل اعوذ برب الناس، د هر فرض مونخ نه بعد یو یو کرت، او د سهار او ماښام مانخه نه پس مستحب طریقه درے درے کرته لوستل دی.

د مسبوق د مانخه طریقه :

(چه څه حصه د مونخ ترے د امام سره شوی وی هغه ته مسبوق وائی) د کوم سپری نه چه د امام سره مونخ فوت شی که یو رکعت وی او که ډیر وی، د امام د دویم سلام گرځولو نه پس څومره مونخ چه ترے شوی وی هغه به پوره کړی، او روستو چه څوک هم راځی، امام په کوم رکعت کښې رالاندے کړی د هغه ځای نه به مونخ شماری مگر د کوم رکعت رکوع چه د امام سره لاندے نه کړی هغه رکعات به نه شماری، او که رکوع لاندے کړی نو رکعت ئے وشو. مونخ کونکے چه کله جومات ته داخل شی نو جمعے سره ورله داخلیدل پکار دی، که امام هر حالت کښې وی، ولاړ

وی، کہ د رکوع حالت کنبی وی او کہ د سجدے حالت کنبی وی، کہ هر حالت کنبی وی، د بل رکعت په انتظار کنبی ودریدل مناسب ندی، او په ولاړه به تکبیر تحریمه وائی مگر که مریض وي نو په ناسته هم تکبیر تحریمه کولے شي .

مونخ فاسد کونکي کارونه :

- ۱: قصداً خبرے کول په مونخ کنبی اگرکه لگے وی .
- ۲: خپل ټول بدن د قبلے نه اړول .
- ۳: اودس ماتیدل په یو د هغه خیزونو چه اودس ورباندے ماتیری .
- ۴: ډیر پرله پسے بے ضرورته حرکتونه کول .
- ۵: خندا کول په مونخ کنبی اگرکه لگه وی .
- ۶: قصداً په رکوع، سجده، قیام او قعود کنبی زیاتوالے کول .
- ۷: د امام نه قصداً مخکنبی کیدل .

په مانخه کنبی واجبات :

- ۱: ټول تکبیرات بغیر د اولنی تکبیر نه. ځکه هغه رکن دی (تکبیرة الاحرام)

- ۲: (سبحان ربی العظیم) کم از کم یوئیل پہ رکوع کنبی وئیل.
- ۳: (سمع الله لمن حمده) د امام او مقتدی دوارو دپاره، د رکوع نه دسر پورته کولو په وخت کنبی.
- ۴: (ربنا ولك الحمد) د رکوع نه د سر پورته کولو نه پس.
- ۵: (سبحانه ربی الأعلیٰ) وئیل اگرکه یوئیل ولے نوی.
- ۶: (رب اغفرلی، رب اغفرلی) وئیل د سجدو مینخ کنبی.
- ۷: اولنۛ تشهد ووئیل.
- ۸: او د اولنی تشهد دپاره کیناستل.

د مانئخہ ارکان

- ۱: (القیام): فرضی مونخ کنبی اودریدل د قدرت والو دپاره واجب دی، او هرچه نفل مونخ دے، په هغے کنبی قیام واجب ندے، لیکن په ناسته مونخ کنبی به نیم اجر وی قیام په مقابلہ کنبی.
- ۲: اولنۛ تکبیر (تکبیرة الاحرام).
- ۳: سورة فاتحه لوستل په هر رکعت کنبی.
- ۴: هر رکعت کنبی رکوع کول.
- ۵: رکوع کنبی اعتدال کول.

- ۶: هر رکعت کنبې په اوو (۷) اندامونو باندے سجدہ کول .
- ۷: د سجدو مینخ کنبې کیناستل .
- ۸: ټولو افعالو کنبې اطمینان کول .
- ۹: آخری تشهد وئیل .
- ۱۰: د آخری تشهد دپاره کیناستل .
- ۱۱: په نبی کریم ﷺ باندے درود ووئیل
- ۱۲: سلام گرځول .
- ۱۳: ارکان په ترتیب سره کول .

مونخ کنبې د سهوے (هیرے) احکام

سهوہ هیرے ته وائی، کله چه مونخ کونکے خطاء شی، مونخ زیات وکړی یا کم، یا ئے شک پیدا شی چه مونخ مے زیات کړیدے او که کم، د هغے دپاره په شریعت کنبې سجدہ سهوہ ده . کچرته په مونخ کنبې ترے زیاتے شوے وی لکه رکوع، سجدہ وغیره، د هغے دپاره دوه سجدے د سلام نه پس کیدلے شی . او دغه رنگه که کموالے ترے شوے وی په افعالو د مانخه کنبې بیا به هم دوه سجدے د سلام نه پس کوی . کچرته یو رکن ترے پاتے شوے وی، او بل رکعت د شروع نه مخکنبې ورته یاد شو. نو د دغه رکن اعاده به کوی،

او سجده د سهوے به اخر کښې هم کوی. کچرته د بل رکعت د شروع نه پس ورته یاد شی نو دغه رکعت چه رکن پکښې فوت شوے وو باطل شو، او دا روستنی رکعت د هغه په خائ قائم شو. او که د سلام نه پس ورته پریښودلے شوے رکن رایاد شو، او ډیر وخت پکښې نوی تیر شوے نو پوره یو رکعت به وکړی او سجده سهوه به هم وکړی. کچرته وخت پکښې ډیر تیر شوے وی او یائے اودس مات شوے وی بیا به د سر نه مونخ کوی. کچرته په مونخ کښې یو واجب هیر شی لکه د اولنی تشهد دپاره ناسته وغیره، نو دوه سجده د سهوے به مخکښې د سلام نه کوی. او په حالت د شک کښې چه شک په شمیر درکعاتو کښې وی په لږ شمیر به اعتماد کوی. ځکه دا ډیر یقینی وی، او سجده سهوه به کوی، او کچرته شک ددے نه علاوه په نور څه کښې وی نو په غالب گمان به عمل کوی او سجده سهوه به هم کوی.

سنن رواتب

د مسلمان سړی او ښځے دپاره مستحب دی چه په حالت د حضر کښې د دولسو رکعاتو حفاظت وکړی، څلور رکعاته مخکښې د ماسپخین نه، دوه رکعاته پس د ماسپخین نه، دوه

رکعاتہ د ماہنام نہ پس، دوه رکعاتہ د ماسخوتن نہ پس، او دوه رکعاتہ د سهار د مانخہ نہ مخکبني، د ام حبيبه رضی اللہ عنہا نہ روایت دے، فرمائی: ما د رسول اللہ ﷺ نہ اوریدلی دی:

«مَا مِنْ عَبْدٍ مُسْلِمٍ يُصَلِّيَ لِلَّهِ كُلَّ يَوْمٍ ثِنْتَيْ عَشْرَةَ رُكْعَةً تَطَوُّعًا غَيْرَ فَرِيضَةٍ إِلَّا بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ أَوْ الْبَنَى لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ» رواه

مسلم (۷۲۸) ترجمہ: نشتہ یو بندہ مسلمان چہ د اللہ دپارہ

دولس رکعاتہ سنت وکری د فرض نہ علاوہ، مکر اللہ پاک

به ورله په جنت کبني کور جوړ کړی، او یا به ورله په جنت

کبني کور جوړ کړے شی. په سنتو او عامو نوافلو کبني د یو

مسلمان د پارہ افضل او غوره داده چہ کور کبني ادا شی. د

جابر بن عبد اللہ رضی اللہ عنہ نہ روایت دے، چہ رسول

اللہ ﷺ فرمائی: «إِذَا قَضَى أَحَدُكُمْ الصَّلَاةَ فِي مَسْجِدِهِ فَلْيَجْعَلْ

لِبَيْتِهِ نَصِيبًا مِنْ صَلَاتِهِ فَإِنَّ اللَّهَ جَاعِلٌ فِي بَيْتِهِ مِنْ صَلَاتِهِ خَيْرًا»

رواه مسلم (۷۷۸) ترجمہ: کله چہ یو تن خپل مونخ په

جومات کبني ادا کړی، نو خه حصه د مونخ دے کور دپارہ

پریږدی، خکه چہ ددے مونخ د وجے نه اللہ تعالی په کور

کبني خیر او برکت راوی. او بل حدیث د بخاری او د مسلم

کنبی راغلی دی، د زید بن ثابت رضی اللہ عنہ نہ روایت دے
 : (فإن خير صلاة المرء في بيته إلا الصلاة المكتوبة) متفق عليه .
 ترجمہ: «غوره مونخ د سړی هغه دے چه په کور کنبی وشي
 سیوا د فرض مونخ نه .

د وتر مونخ

د مسلمان دپاره د وټرو کول سنت دی خو سنت مؤکده
 دی د وټر د کولو وخت د ماسخوتن مونخ نه پس تر د صبا
 راختلو پورے دے، او غوره وخت د شپے آخره حصه ده چه
 خوک خپل ځان باندے د راپاسیدو اعتماد لری، دا هغه
 سنت دی چه رسول الله ﷺ ورباندے په سفر او حضر کنبی
 همیشوالے کولو، د ټولو نه کم وټر یو رکعت دے، ځکه چه
 رسول الله ﷺ به د شپے یولس رکعاته کول په حدیث د عائشه
 رضی الله عنها کنبی راغلی دی: «أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ يُصَلِّي بِاللَّيْلِ
 إِحْدَى عَشْرَةَ رَكْعَةً يَوْتِرُ مِنْهَا بَوَّاحِدَةً - الْحَدِيثَ رَوَاهُ مُسْلِمٌ: (٧٣٦)
 ترجمہ: رسول الله ﷺ د شپے مونخ یولس رکعاته کولو یو
 رکعت به ئے پکنبی وټر کولو. د شپے مونخ دوه دوه رکعاته
 دے، په حدیث د عبد الله بن عمر رضی الله عنہ کنبی راغلی
 دی: «أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ عَنْ صَلَاةِ اللَّيْلِ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

اللہ علیہ وسلم : صَلَاةُ اللَّيْلِ مَثْنِي مَثْنِي فَإِذَا خَشِيَ أَحَدُكُمْ الصُّبْحَ صَلَّى رَكْعَةً وَاحِدَةً تُوتِرُ لَهُ مَا قَدْ صَلَّى . رواه البخاري ومسلم. ترجمہ: یو سڀری د رسول الله ﷺ نه د شپے د مانخہ په باره کښې تپوس وکړو، رسول الله ﷺ وفرمائیل : د شپے مونخ دوه دوه رکعاته دے، که څوک د صبا د راختلو نه ویریري نو یو رکعت دے وکړي دغه مخکښې ټول مونخ به ورله وتر کړي .

دعاء قنوت په وترو کښې کله کله د رکوع نه روستو وئیل پکار دی، د حسن بن علی رضی الله عنه د حدیث د وجے نه چه رسول الله ﷺ ورته دعاء قنوت الفاظ وښودل. لیکن همیشوالی به پرے نه کوي، ځکه چه څومره صحابه کرامو د رسول الله ﷺ مونخ نقل کړیدے هغوی پکښې دعاء قنوت ندے ذکر کړے مستحبه طریقه داده چه که د چا نه د شپے مونخ فوت شی نو د ورځے ئے قضائی کولے شی، که دوه رکعاته وی او که څلور وی تر دولسو رکعاتو پورے د نبی کریم ﷺ د عمل د وجے نه .

دوه رکعاته د سهار سنت

دا د هغه سنت رواتبو نه دي چه نبی کریم ﷺ ورباندے

هميشوالے کريدے، سفر او حضر کنبې ئے چرے هم ندی پريښودی. د عائشه رضی اللہ عنہ نه نقل دی: «أَنَّ النَّبِيَّ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ- لَمْ يَكُنْ عَلَى شَيْءٍ مِنَ النَّوَافِلِ أَشَدَّ مَعَاهِدَةً مِنْهُ عَلَى رَكَعَتَيْنِ قَبْلَ الصُّبْحِ». متفق عليه. ترجمه: نبي کریم ﷺ په نفلي مونخ باندے دومره اهتمام نکولو لکه خومره اهتمام ئے چه د سهار په دوه رکعاته سنتو کولو. ددے په فضيلت کنبې به ئے فرمايل: «لَهُمَا أَحَبُّ إِلَيَّ مِنَ الدُّنْيَا جَمِيعًا» (رواه مسلم: ۷۲۵) ترجمه: خامخا دا دوه رکعتونه ماته د تولے دنيا نه ډير خوبښ دی. او سنت طريقه داده چه اول رکعت کنبې (قل يا أيها الکافرون) او دويم رکعت کنبې (قل هو الله احد) ولولي، او کله اول رکعت کنبې (قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا --- الاية) البقرة: ۱۳۶) او دويم رکعت کنبې (قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ - الاية آل عمران: ۶۴)

دا دوه رکعاته مختصر کول سنت دي د نبي کریم ﷺ د عمل د وجه نه، او د چا نه چه د سهار مونخ نه مخکښې سنت کول فوت شي نو د سهار د مانخه نه روستو کول ورله هم جائز دی، غوره داده چه د نمر راختلو نه پس وکرې شي چه د يو نيزے په مقدار اوچت شي تر د زوال نه مخکښې پورے،

د چاشت مונخ

دا د اوابینو یعنی الله تعالیٰ ته د راگرځیدونکو بندگانو مונخ دے، چه سنت مؤکد دے، په ډیرو احادیثو کښې پدے باندے د عمل کولو ترغیب راغله دے د ابو ذر رضی الله عنه نه روایت دے: **عَنِ النَّبِيِّ - ﷺ - أَنَّهُ قَالَ «يُصْبِحُ عَلَيَّ كُلِّ سَلَامِي (أَي مَفْصَلٍ) مِنْ أَحَدِكُمْ صِدْقَةٌ فَكُلُّ تَسْبِيحَةٍ صِدْقَةٌ وَكُلُّ تَحْمِيدَةٍ صِدْقَةٌ وَكُلُّ تَهْلِيلَةٍ صِدْقَةٌ وَكُلُّ تَكْبِيرَةٍ صِدْقَةٌ وَأَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ صِدْقَةٌ وَنَهْيٌ عَنِ الْمُنْكَرِ صِدْقَةٌ وَبِحِزْبِي مِنْ ذَلِكَ رَكْعَتَانِ يَرْكَعُهُمَا مِنَ الضُّحَى»** ترجمه: نبی کریم ﷺ فرمائی: یو تن ستاسو کښې صبا کوی په داسے حال کښې چه په هر جوړ باندے صدقه وی، نو سبحان الله وئیل صدقه ده، الحمد لله وئیل صدقه ده، لا اله الا الله وئیل صدقه ده، او الله اکبر وئیل صدقه ده، د نیکی حکم کول صدقه ده، د بدی نه منع کول صدقه ده، او ددے ټولو نه دوه رکعاته مונخ د چاشت په وخت کافی کیږی. **عَنِ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ أَبُو صَابِنٍ خَلِيلِي بَثَلَاتٍ لَا أَدْعُهُنَّ حَتَّى أَمُوتَ صَوْمَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ وَصَلَاةَ الضُّحَى وَنَوْمَ عَلَيٍّ وَتَرْتِيبًا مَتَّفِقًا عَلَيْهِ.** ترجمه: ابو هریره رضی الله عنه فرمائی: چه ما ته زما دوست درے وصیتونه کړيدي چه تر مرگه پورے به ئے نه

پریږدم، هره میاشت کښې درے ورځے روژے نیول، د چاشت مونخ کول، او د خوب نه مخکښې وتر کول .

افضل وخت د چاشت د مونخ کله چه ورځ را پورته شی او د نمر گرمائش سخت شی، د زوال د نمر سره ئے وخت ختم شی، او ټولو کښې کم رکعاتونه دوه رکعاته دي، او د اکثره ئے اندازه معلومه نه ده.

هغه وختونه چه مونخ کول پکښې جائز ندی :

(۱) د صبا د مونخ نه پس ترنمر راختو پورے چه د نیزے په مقدار پوری وچت شی . (۲) د غرمے په وخت کښې چه کله نمر د آسمان مینخ ته ورسېږی، او دا اندازه به د سوری نه معلومېږی. (۳) د مازیگر د مونخ نه پس تر د نمر پریوتو پورے . لیکن پدے اوقاتو د منع کښې بعض مونخونه جائز دی چه هغه ته سبې مونخونه وائی لکه : تحية المسجد (مسجد ته دراتللو په وخت کښې دوه رکعاته کول)

د جنازے مونخ، صلاة الکسوف (نمر د تندر نیولو مونخ)، دوه رکعاته د طواف نه پس کول، او د اودس نه روستو دوه رکعاته کول، د استخاری مونخ او ددے نه علاوه .دغه رنگه

هغه فرض مونځونه چه فوټ شوی وی د وچه ددے وینا د
 نبی کریم ﷺ نه : « من نسی صلاةً أو نام عنها فكفارتها أن یصلیها
 إذا ذكرها » متفق علیه. ترجمه : د چا نه چه مونځ هیر شی او یا
 د مونځ نه اوده پاته شی، نو کفارہ ئے داده چه ادا دے ئے
 کړی کله چه ورته رایاد شی . او دغه رنگه قضاء د سهار
 سنتو لکه څنکه چه د ماسپڅین قضاء شوی سنت د
 مازیگر نه روستو جائز دی . اخو کم ابواحمد عماد الدین
 وباللہ تعالی التوفیق .

فهرست د پکوالی مسائل

۳	پکوالی او گندگی
۴	د گندگی قسمونه
۵	د گندگی بعض حکمونه
۶	فضائی حاجت
7	اودس
8	د اودس طریقه
10	موزر بانندی مسحه
۱۲	اودس ماتونکی خیزونه
۱۲	د غسل طریقه
۱۴	د جنب انسان دپاره حرام کارونه
۱۵	تیمم او تیمم طریقه
۱۷	حیض او نفاس
۱۸	د مونخ احکام
۲۰	د مونخ کولو فضیلت

۲۱	د مونخ متعلق ضروری خبری
۲۴	د مونخ وختونه
۲۵	هغه ځایونه چه مونخ پکښی نه کیږی
۲۶	د مونخ طریقہ
۳۳	د مونخ نه پس اذکار
۳۵	د مسبوق د مونخ طریقہ
۳۶	د مونخ باطل کونکی کارونه
۳۶	د مونخ واجبات
۳۷	د مونخ ارکان
۳۸	په مونخ کښی هیږه
۳۹	د سنتو بیان
۴۱	د وتر مونخ بیان
۴۲	د سحر سنت دوه رکعات
۴۴	د چاشت مونخ
۴۵	هغه وختونه چه مونخ پکښی منعه دی